

‘तव कितव किमाहितैर्वृथा नः क्षितिरुहपल्लवपुष्पकर्णपूरैः ।
 ननु जनविदितैर्भवद्बलीकैश्चिरपरिपूरितमेव कर्णयुगमम् ॥’
 ‘मुहुरुपहसिताविवालिनादैर्वितरसि नः कलिकां किमर्थमेनाम् ।
 वसतिमुपगतेन धाम्नि तस्याः शठ कलिरेष महांस्त्वयाद्य दत्तः ॥’
 ‘इति गदितवती रुषा जघान स्फुरितमनोरमपक्ष्मकेसरेण ।
 श्रवणनियमितेन कान्तमन्या सममसिताम्बुरुहेण चक्षुषा च ॥’
 इयं हि वक्रोक्त्या परुषवचनेन कर्णोत्पलताडनेन च धीरमध्यताधी-
 रमध्यताधीरप्रगल्भताभिः संकीर्णा । एवमन्यत्राप्युद्धम् ।

इतरा अप्यसंख्यास्ता नोक्ता विस्तरशङ्कया ॥ ८८ ॥

ता नायिकाः ।

पिबति पाति वेति व्युत्पत्तिद्वयेन सैव विटपा अयमपि विटप इति तुल्ययोर्योगो
 योग्यो भवतीत्यर्थः । भवद्बलीकैर्भवतोऽप्रियवचनैः । स्फुरितो मनोरमः पक्ष्मवत्के-
 सरो यस्य तेन । चक्षुःपक्षे—पक्ष्मैव केसरो यस्य तेन । वक्रोक्त्येति । विटश-
 व्दस्य नानार्थकल्पनाविचित्रोक्त्येत्यर्थः ॥ इतरा अपि पद्मिनीहस्तिनीप्रभृतयः ॥

अमुं विद्यान्पातीति विटपं पल्लवम् । ‘विटपः पल्लवे पिङ्गे’ इति विश्वः । ददस्व प्रयच्छ ।
 व्रज गच्छ । यतो दानाचिराय सदृशोरनुरूपयोर्योगो भवतु । उभयोरपि
 विटपत्वादिति भावः ॥ हे कितव धूर्त, वृथा व्यर्थमेवाहितैः । तत्कार्यस्यान्यथा
 सिद्धत्वादिति भावः । तव संवन्धिभिः क्षितिरुहाणां पल्लवाः पुष्पाणि च तान्येव कर्ण
 पूरयन्तीति कर्णपूराः कर्णावतंसाः । तैर्नोऽस्माकं किं तत्साध्यम् । न किञ्चिदस्ती-
 त्यर्थः । ननु अङ्ग, जनविदितैर्भवद्बलीकैस्तवाप्रियवचनैः कर्णयुगं चिरपरिपूरितं नित्यं
 पूर्णमेव । अतः पूरितस्य पूरणायोगादलभेमभिरिति ॥ अलिनादैर्मुहुरुपहसितां प्रतारणा-
 र्थेति प्रहस्यमानामिव स्थितामेनां कलिकां कोरकम्, अल्पं कलिं कलहं च । ‘कलहे च
 युगे कलिः’ इति वैजयन्ती । स्त्रीप्रत्ययस्त्वविवक्षितः श्लेषे । नः अस्माकं किमर्थं वितरसि ।
 हे शठ गूढविप्रियकारिन्, तस्याः त्वत्प्रियाया धाम्नि भवने वसति स्थितिमुपगतेन
 त्वया अद्यैव वर्तमानो महान् कलिः कलहो दत्तः । स्वदत्त एव महति कलौ स्थिते
 किं कल्यन्तरेणेत्यर्थः ॥ इति गदितवती उक्तवती अन्या स्त्री रुषा कान्तं स्फुरितान्युज्ज्वलानि
 मनोरमाणि च पक्ष्माणीव केसराणि । अन्यत्र केसराणीव पक्ष्माणि, यस्य तेन श्रवणे
 नियमितेन श्रोत्रे निरुद्धेन असिताम्बुरुहेण नीलोत्पलेन चक्षुषा च समं युगपज्जघान
 ताडयामासेति ॥

१. इतरा इति । तथा चोक्तम्—‘पुनश्च तास्त्रिधा ज्ञेया दिव्यादिव्योभयात्मना ।
 चतुर्था चोद्धतोदात्ता ललिता शान्तिका तथा ॥ अक्षता च क्षता यातायाता यायावरेत्यपि ।

१. अयं श्लोकः क-ग-च. पुस्तके नास्ति. २. ‘इतरा-’ इति कारिकार्थे नास्ति ग. पुस्तके.